

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY SZYPLISZKI NA LATA 2004-2008

Szypliszki, luty 2004

		Strona
	Spis treści:	
I.	OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	3
II.	AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	4
III.	ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH (SWOT) GMINY SZYPLISZKI	18

IV.	ANALIZA KLUCZOWYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH	22
V.	STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZYPLISZKI	25
VI.	PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE O ZNACZENIU STRATEGICZNYM DLA ROZWOJU GMINY	28
VII.	REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	32
VIII.	POWIĄZANIE PROJEKTÓW I ZADAŃ INWESTYCYJNYCH Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA	45
IX.	OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	51
X.	PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006 I NA NASTĘPNE	53
XI.	SYSTEM WDRAŻANIA	55
XII.	SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	58

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Niniejszy Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Szypliszki będzie realizowany na całym obszarze Gminy Szypliszki w latach 2004 - 2008.

Gmina Szypliszki

II AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

1) analiza

a) położenie, powierzchnia, ludność,

Gmina Szypliszki leży w północnej części Województwa Podlaskiego w Powiecie Suwalskim. Od północy graniczy z Litwą, od północnego – zachodu z Gminą Rutka - Tartak, od zachodu z Gminą Jeleniewo, od południa z Gminą Suwałki, od wschodu z Gminą Puńsk, a od południowego wschodu z Gminą Krasnopol.

Obszar Gminy zajmuje powierzchnię 15 656 ha i zamieszkiwany jest przez 4 221 mieszkańców rozproszonych w 50 miejscowościach.

b) środowisko przyrodnicze,

Gmina znajduje się na Pojezierzu Suwalskim - krainie, która posiada wyjątkowo urozmaiconą, bo ukształtowaną przez lodowiec, rzeźbę terenu. Na terenie gminy znajdują się jedne z najpiękniejszych jezior Suwalszczyzny, są nimi jeziora Szelment Wielki i Mały, Ingiel i Jodel. Przez gminę przepływają dwie rzeki: Szelmentka - uchodząca do Szeszupy oraz Wiatrołuża uchodząca do jeziora Pierty.

Prawie połowa obszaru gminy objęta jest strefą chronionego krajobrazu, a południowa części gminy znajduje się na terenie Wigierskiego Parku Narodowego i w jego otulinie.

c) turystyka,

Czyste powietrze, atrakcyjne jeziora, bogate w jagody i grzyby lasy, polodowcowa rzeźba terenu, tradycje kulturowe oraz staropolska gościnność to bogactwo, które gmina oferuje turystom.

Infrastrukturę turystyczną tworzą leśne pola namiotowe nad brzegami jezior w Becejłach i Rybalni, kwatery prywatne, ośrodek wypoczynkowy "Szelment" nad jez. Szelment Wielki, zajazd w Szypliszkach plaże i kąpieliska na jeziorach, parkingi, pomosty, punkt widokowy na Jesionowej górze nad jez. Szelment Wielki.

Przez teren gminy przechodzą szlaki turystyczne piesze i rowerowe po północnej części Suwalszczyzny:

SL 2 - trasa rowerowa krajobrazowo-poznawcza - Rozpoczyna się w Krzywólce - biegnie do Wygorzela i dalej ma kontynuację w gminie Rutka Tartak.

SL 3 - trasa krajobrazowo-poznawcza oraz sportowa - Rozpoczyna się w Wołowni (gm. Jeleniewo), biegnie wzdłuż jeziora Szelment Wielki przy Górze Jesionowej, Górze Rejmana do Przejmy Wielkiej i Przejmy Małej a następnie łączy się ze ścieżką regionalną Nr SR 1.

SL 4 - trasa rowerowa sportowa - Rozpoczyna się w Kaletniku, biegnie przez Kaletnik II, Wiatrołużę II do Dębniaku i łączy się ze ścieżką regionalną Nr SR 1.

SL 5 - trasy rowerowe o znaczeniu lokalnym pozwalające przede wszystkim na dojazdy dzieciom do szkół oraz dojazd do usług i terenów rekreacyjnych.

d) zagospodarowanie przestrzenne:

- *uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego*

Około połowy powierzchni gminy znajduje się w strefie chronionego krajobrazu. Wyłączone z niej są trzy fragmenty obejmujące:

- wsie Klonorejść, Grauże, Sitkowizna, Lipowo,
- wsie Szypliszki, Słobódka, Żywiny, Aleksandrówka, Romaniuki, Sadržawki, Andrzejewo, Budzisko, Wojponie, Majdan i Kupowo.
- pn. zach. fragment gminy z wsią Wygorzel.

Południowa część gminy (wsie Polule, Dębowo, Kaletnik) położona jest w otulinie Wigierskiego Parku Narodowego, którego granica na odcinku 3 km. jest także granicą gminy.

Na terenie gminy status pomnika przyrody posiada 7 obiektów, w tym 6 głazów narzutowych i 1 drzewo (lipa drobnolistna).

Największe jeziora: Szelment Mały i Ingiel oraz obszar 300 m od linii brzegowej objęte są strefą ciszy.

Czynniki korzystne z punktu widzenia rolnictwa:

Lato, nieznacznie krótsze niż w innych regionach Polski niżowej jest ciepłe, choć ze stosunkowo małą liczbą dni upalnych. Liczba dni pogodnych jest większa niż w innych porach roku, natomiast opady stosunkowo obfite, choć niezbyt częste. Wiatry są przeważnie słabe, cisze stosunkowo częste, rzadko występują burze. Trwałość pokrywy śnieżnej ważna dla warunków przezimowania zbóż ozimych.

Czynniki niekorzystne z punktu widzenia rolnictwa:

Stosunkowo długa i surowa zimą, z dużym zachmurzeniem, częstymi, choć niezbyt obfitymi opadami i trwałą pokrywą śnieżną, głównie z powodu skrócenia okresu wegetacyjnego, po części również ze względu na ryzyko uszkodzeń mrozowych zwłaszcza roślin wrażliwszych, częste późnowiosenne i wczesnojesienne przymrozki, intensywne opady sprzyjające erozji.

Czynniki korzystne z punktu widzenia turystyki:

Trwała pokrywa śnieżna podnosząca piękno zimowego krajobrazu i sprzyjająca zwłaszcza turystyce narciarskiej (narciarstwo biegowe), występowanie już w kwietniu i jeszcze we wrześniu nawet dni upalnych o temperaturze maksymalnej powyżej 25° C, ciepłe i pogodne lato.

Czynniki niekorzystne z punktu widzenia turystyki:

Niekorzystne dla żeglarzy słabe wiatry.

- **infrastruktura techniczna:**

Zaopatrzenie w wodę

Obszar gminy jest zaopatrywany w wodę za pośrednictwem trzech wodociągów grupowych:

- we wsi Szypliszki, gdzie są zatwierdzone zasoby wody w kategorii "B" o wydajności $Q = 114 \text{ m}^3/\text{h}$,
- we wsi Kaletnik o zatwierdzonych zasobach w kategorii "B" $Q = 86 \text{ m}^3/\text{h}$.

– we wsi Podwojponie o zatwierdzonych zasobach w kategorii "B" $Q = 92 \text{ m}^3/\text{h}$.

Poza tymi wodociągami kilka wsi na terenie gminy jest zaopatrywane z wodociągu we wsi Białorogi położonej w gminie Jeleniewo.

Długość sieci wodociągowej ogółem w całej gminie wynosi 118 km i 517 przyłączy.

Z wodociągu w Szypliszkach są zaopatrywane następujące wsie: Szypliszki, Słobódka, Zaboryszki, Dębniak, Pokomsze, Wesołowo, Grauże Stare, Olszanka, Lipniak, Sitkowizna, Szury i Lipowo. Z wodociągu w Kaletniku: Kaletnik, Grauże Nowe, Deksznie, Łowocie, Adamowizna i Wiatrołuża II. Z wodociągu w Podwojponiach: Budzisko, Andrzejewo, Majdan, Kupowo Folwark, Mikołajówka i Aleksandrówka. Z wodociągu w Białorogach zaopatrywane są wsie: Jasionowo, Żubryn, Węgielnia, Bilwinowo i Polule.

Wszystkie trzy ujęcia mają wyznaczoną wymaganą strefę ochrony bezpośredniej. Wyniki badań hydrogeologicznych wskazały że z uwagi na istnienie warstwy izolacyjnej o znacznej miąższości strefa izolacyjna pośrednia nie jest wymagana.

Oprócz wymienionych wodociągów, na terenie gminy funkcjonuje jeszcze lokalny wodociąg zaopatrujący wieś Czerwonka.

Poza zasięgiem wodociągów są jeszcze wsie: Białobłota, Postawelek, Kociołki, Dębowo, Becejły, Krzywólka, Głęboki Rów, Jegliniec, Wojponie, Wygorzel, Przejma Wysoka, Przejma Mała, Przejmą Wielka, Rybalnia, Fometka, Klonorejść, Romaniuki i Żyrwiny.

Kanalizacja sanitarna.

Gmina Szypliszki nie posiada scentralizowanego systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej. Istnieją tylko jedynie małe oczyszczalnie indywidualne. W miejscowości Budzisko zlokalizowana jest oczyszczalnia dla potrzeb przejścia granicznego bez możliwości przyjmowania ścieków z terenu gminy. Ścieki oczyszczone odprowadzane są do cieką przepływającego przez granicę w kierunku Litwy. Ponadto na terenie gminy istnieją oczyszczalnie bezobsługowe typu "Sotralentz" obsługujące szkoły podstawowe w miejscowościach

Becejły, Słobódka, Fornetka, Jasionowo, Kaletnik i Zaboryszki, z których ścieki odprowadzane są poprzez ich rozsączkowanie do gruntu oraz oczyszczalnia mechaniczno - biologiczna z filtrem piaskowym i glebowo - roślinnym w ośrodku wypoczynkowym „Szelment” z odprowadzeniem ścieków rowem do jeziora Szelment Wielki.

W miejscowości Słobódka funkcjonuje gminna oczyszczalnia ścieków typu "Hydrocentrum" o przepustowości 150 m³/dobę. Oczyszczalnia wyposażona jest punkt zlewny. Oczyszczone ścieki odprowadzane będą ciekim bez nazwy do rzeki Marychy.

Z pozostałych obszarów gminy ścieki sanitarne odprowadzane są bez oczyszczania lub oczyszczone w niedostatecznym stopniu w szambach, bezpośrednio do gruntu i wód powierzchniowych lub wywożone na pola powodując zanieczyszczenie środowiska naturalnego. Wody opadowe odprowadzane są powierzchniowo lub rowami otwartymi bez oczyszczania do wód powierzchniowych, rowów melioracyjnych i do gruntu powodując również zanieczyszczenie środowiska.

Istniejąca sieć kanalizacyjna jest niewystarczająca i konieczną jest kontynuacja inwestycji w zakresie uregulowania gospodarki ściekowej na terenie Gminy.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie Gminy brak jest systemu selektywnej zbiórki odpadów. Odpady stałe gromadzone są w kontenerach i pojemnikach, a następnie wywożone przez wyspecjalizowane przedsiębiorstwa na składowisko lub osobiście tam dostarczane przez mieszkańców. System odbioru śmieci funkcjonuje jedynie na obszarze Szypliszk, Becejł, Kaletnika i Słobódki. Na terenie pozostałych sołectw brak zorganizowanego odbioru i transportu odpadów. Nieczystości są składowane lokalnie w obrębie gospodarstw rolnych lub wywożone na „dzikie wysypiska”.

Pomimo podejmowanych przez władze Gminy działań w kierunku racjonalizacji gospodarki odpadami stałymi, część odpadów trafia w niekontrolowany sposób w miejsca do tego nie przeznaczone.

Zaopatrzenie w gaz.

Gmina nie jest zgazyfikowana

Elektroenergetyka

Energia elektryczna do Gminy Szypliszki jest doprowadzana liniami napowietrznymi średniego napięcia (SN) 20 kV do rozdzielni w Szypliszkach. Stąd linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych (SN/NN) 20/0,4 kV, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania. Warunki bezpieczeństwa w dostawie energii elektrycznej w porównaniu z siecią kablową są gorsze.

Drogi

Podstawowym układem komunikacyjnym w Gminie Szypliszki jest i w dalszym ciągu pozostanie układ drogowy. Sieć dróg zapewnia spójność i dostępność komunikacyjną Gminy.

Przez teren Gminy przebiegają następujące kategorie dróg:

1. Drogi krajowe:

- droga krajowa nr 8 Suwałki - Budzisko, przebiegająca przez teren Gminy na długości 20 km.

2. Drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 651 Gołdap - Sejny przebiegająca przez teren Gminy na długości 12 km.

3. Drogi powiatowe

Przez teren Gminy przebiega 10 ciągów dróg powiatowych o łącznej długości 47,35 km.

4. Drogi gminne

Łączna długość dróg gminnych - publicznych wynosi 117 km. Sieć tę uzupełniają drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych o łącznej

długości 50 km.

Wskaźnik gęstości dróg gminnych – publicznych wynosi 52,37km/100 km² lecz niestety zaledwie 2,8 km to drogi utwardzone.

Dziedzictwo kulturowe

Gmina Szypliszki znajdowała się w obrębie jednego obszaru historycznego do 1914 r. (pomimo zmian politycznych powstałych w następstwie rozbiorów Rzeczypospolitej ciągłość ta była utrzymana). Stosunkowo późne osadnictwo połączone z peryferyjnym położeniem oraz następstwa kolejnych niszczących wojen miały zasadniczy wpływ na skromnie zachowane zabytki architektury i budownictwa.

Niewątpliwie najcenniejszym zabytkiem architektury jest zespół kościoła parafii rzymskokatolickiej w Becejłach. Pomimo, że zespół ten powstał w latach 1928 - 1937 jest znakomitym przykładem realizacji tak zwanego stylu narodowego (styl narodowy powstał jako koncepcja odradzania się Polski po 1918 roku; dla obiektów murowanych proponowano styl neobarokowy jako reminiscencję baroku I Rzeczypospolitej czasów świetności).

Kościół parafialny w Kaletniku powstał również zgodnie ze wspomnianymi koncepcjami w latach 30-tych XX wieku. We wnętrzu kościoła przechowywane są zabytki ruchome przeniesione z suwalskiego kościoła p.w. ŚŚ Piotra i Pawła. Zabytkowe ołtarze pierwotnie stanowiły wystrój cerkwi garnizonowej przekształconej w kościół katolicki. Z licznej do lat 50-tych XX w. grupy architektury dworskiej i zabudowy folwarcznej zachował się dwór w Zaboryszkach (Słobódce).

Osobną grupę stanowią zabytki budownictwa wiejskiego (budynki mieszkalne i gospodarcze). Do lat 80-tych XX w. grupa ta była na omawianym terenie licznie reprezentowana.

Procesy przekształcenia wsi suwalskiej zintensyfikowały się w drugiej pół. lat 70-tych XX w. Stara zabudowa drewniana została zastąpiona przez utylitarną w formie zabudowę współczesną. Najwartościowszym obiektem w tej grupie jest zabytkowa zagroda w

Adamowiźnie. W skład zespołu wchodzi:

chałupa drewniana z początku XIX w. (rozbudowana przed 1914 r.), drewniany budynek inwentarski z poł. XIX w., świreń drewniany (spichlerz) z pocz. XIX w., drewniana stodoła ok. 1922 r. Wspomniany zespół należy do jednych z najcenniejszych na terenie Suwalszczyzny. Bez podjęcia przy nim prac konserwatorskich zniknie z krajobrazu gminy.

Spośród zabytków techniki zachowała się jedynie linia kolejowa wraz z urządzeniami i drewnianymi budynkami kolejowymi z końca XIX wieku (budynek stacyjny w Kaletniku i dróżnicówka w Adamowiźnie). Prac konserwatorskich wymagają przede wszystkim drewniane budynki kolejowe.

Najcenniejszym obiektem archeologicznym jest posiadający własną formę krajobrazową zespół w Jeglińcu, w skład którego wchodzi wczesnośredniowieczne grodzisko, osada z okresu wędrówek ludów, osada wczesnośredniowieczna oraz osada z późnego okresu cesarstwa rzymskiego.

Pozostałymi obiektami dziedzictwa kulturowego są cmentarze oraz pojedyncze budynki rozsiane po obszarze gminy.

e) gospodarka

Główną gałęzią gospodarki jest rolnictwo oparte na indywidualnych gospodarstwach rolnych zajmujących się produkcją roślinną i zwierzęcą. Poza rolnictwem rozwija się handel i usługi dla ludności, turystów i podróżnych, prowadzą działalność 2 tartaki oraz gospodarstwo ogrodnicze zajmujące się hodowlą i sprzedażą roślin, drzew i krzewów ozdobnych. Na terenie gminy Szypliszki znajduje się największe na wschodniej granicy przejście drogowe z Litwą, do którego prowadzi droga krajowa Nr 8.

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Białymstoku w 2002 roku na terenie Gminy Szypliszki prowadziło działalność 179 podmiotów gospodarczych, z czego 141 to zakłady osób fizycznych.

Tab. Podmioty gospodarcze według wybranych sekcji EKD.

Wyszczególnienie	Liczba przedsiębiorstw
Ogółem	179
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	23
Działalność produkcyjna	11
Budownictwo	20
Handel i naprawy	41
Hotele i restauracje	9
Transport, składowanie, łączność	11
Pośrednictwo finansowe	17
Obsługa nieruchomości i firm	16
Edukacja	7
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	6
Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	15

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Bazę ekonomiczną Gminy tworzy przede wszystkim rolnictwo (74% powierzchni Gminy stanowią użytki rolne), które charakteryzuje się średnim poziomem intensywności produkcji przy dobrej i średniej jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Użytkowanie gruntów na terenie Gminy przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	Ogółem	Udział %
	W hektarach	
Powierzchnia ogólna	15655	100

Użytki rolne	11583	74
Grunty orne	7165	45,8
Sady	48	0,3
Łąki	1787	11,4
Pastwiska	2582	16,5
Lasy	2118	3,5
Pozostałe	1954	12,5

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Białymstoku

W strukturze użytkowania dominują użytki rolne, wśród których ponad 62,5% stanowią zajmują grunty orne, 21,8% to łąki, a 15,5% to pastwiska.

Według danych Narodowego Spisu Powszechnego ogólna powierzchnia zasiewów w Gminie wynosiła 5 470 ha, a pogłowie bydła liczyło 7401 sztuk, trzody chlewnej 8 237 sztuk oraz 297 owiec.

Podstawową formą własności są gospodarstwa indywidualne, w których władaniu pozostaje ponad 84% gruntów, ale aż 99,8% użytków rolnych.

f) sfera społeczna

Sytuacja demograficzna

Według danych Urzędu Gminy z końca 2003 roku obszar Gminy zamieszkiwało 4221 osób. Ludność Gminy stanowi 0,34% ludności Województwa Podlaskiego i odpowiednio 11,74% ludności Powiatu Suwalskiego. Powierzchnia Gminy wynosi 15 656 ha i stanowi 12% powierzchni Powiatu Suwalskiego oraz 0,77% powierzchni Województwa Podlaskiego.

W Gminie na 100 mężczyzn przypada 96 kobiet i jest to wskaźnik nieznacznie niższy od średniego obliczonego dla obszarów wiejskich województwa, który wynosi 97.

Zmiany w liczbie mieszkańców Gminy na przestrzeni lat 1997-2003 przedstawia poniższy wykres:

Źródło danych: Urząd Gminy Szypliszki

Wskaźnik gęstości zaludnienia dla Gminy w 2003 roku wynosił 26,88 osoby/km² i zbliżony jest dla wskaźników liczonych dla obszarów wiejskich województwa oraz powiatu.

Przyrost naturalny w Gminie w 2002 roku wynosił 3,7 i był jednym z wyższych w regionie obliczanych dla obszarów wiejskich..

Ważnym elementem decydującym o zmniejszaniu się liczby ludności jest ujemne saldo migracji stałej, które w 2002 roku wynosiło –25. Jest to zjawisko zbieżne z trendami występującymi na terenie całego województwa, gdzie liczba ludności wiejskiej systematycznie maleje, a saldo migracji jest ujemne.

Struktura wieku ludności Gminy Szypliszki

Do analizy struktury wieku ludności przyjęto następujący podział na grupy wiekowe:

- wiek przedprodukcyjny (0–19 lat),
- wiek produkcyjny (20-60 lat - kobiety; 20-65 lat - mężczyźni),
- wiek poprodukcyjny (powyżej 60 lat – kobiety; powyżej 65 lat – mężczyźni).

Strukturę wiekową ludności przedstawia poniższy wykres:

Źródło danych: Urząd Gminy Szypliszki

Mieszkalnictwo

Wg danych statystycznych zasoby mieszkaniowe Gminy Szypliszki w 2001 roku wynosiły:

- 1100 mieszkań
- 4303 izby
- 86945 m² powierzchni użytkowej

Najważniejsze wskaźniki warunków mieszkaniowych przedstawiają się następująco:

Tab. Warunki mieszkaniowe na terenie Gminy Szypliszki w 2001 roku

Liczba izb na 1 mieszkanie	Liczba osób na 1 mieszkanie	Liczba osób na 1 izbę	Pow. użytkowa na 1 mieszkanie (w m ²)	Powierzchnia użytkowa na 1 osobę (w m ²)
3,31	3,82	0,98	79,0	20,7

W celu zobrazowania stopnia zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców posłużono się wskaźnikiem ilości mieszkań na 1000 mieszkańców, który odniesiono do średniej dla województwa. Wskaźniki te kształtują się następująco:

- **Gmina – 260,6**
- Województwo Podlaskie – 311,3
- obszary wiejskie województwa – 296,5

Jeżeli przyjmiemy, za państwami Europy Zachodniej, średni wskaźnik zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na poziomie 309 mieszkań na 1000 mieszkańców obszarów wiejskich, to w przypadku Gminy Szypliszki niedobory mieszkaniowe występują na poziomie 204 mieszkań.

Oświata

W roku szkolnym 2002/2003 zadania oświatowe realizowały cztery placówki:

1. Szkoła Podstawowa w Jasionowie, z 7 oddziałami, do których uczęszczało 94 uczniów.
2. Szkoła Podstawowa w Becejłach, z 7 oddziałami, do których uczęszczało 71 uczniów
3. Zespół Szkół w Słobódce, z 14 oddziałami, do których uczęszczało 322 uczniów
4. Zespół Szkół w Kaletniku, z 10 oddziałami, do których uczęszczało 175 uczniów.

Lokalny rynek pracy

Według danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku w 2002 roku na terenie Gminy Szypliszki poza rolnictwem indywidualnym zatrudnione były 383 osoby. Branżowy podział zatrudnionych przedstawia poniższa tabela:

Tab. Pracujący mieszkańcy Gminy Szypliszki według sekcji EKD

	Ogółem	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybołówstwo	Przemysł i budownictwo	Usługi rynkowe	Usługi nierynkowe
Gmina Szypliszki	383	-	53	73	255

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Według danych statystycznych 2002 roku na obszarze Gminy Szypliszki zarejestrowanych było 331 bezrobotnych (w tym 156 kobiet) i było wyższe niż w 2001 roku (wzrost o 26 osób). Strukturę bezrobotnych w latach 1998- 2002 roku przedstawia poniższa tabela.

	1998	1999	2000	2001	2002
Ogółem	189	214	285	305	331
W tym kobiety	107	114	151	152	156
Absolwenci	14	7	34	32	22
Z prawem do zasiłku	38	32	63	29	58
W wieku 18-44 lata	160	181	251	270	286
Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy	62	87	98	163	173

Źródło danych: Urząd Statystyczny w Białymstoku

Dane na temat bezrobocia nie uwzględniają bezrobocia ukrytego w rolnictwie, które tworzy specyfikę Gminy. Na uwagę zasługuje fakt, że ponad 86% bezrobotnych stanowią osoby w tzw. wieku produkcyjnym mobilnym (wiek 18-44 lat). Sytuacja ta wskazuje na to, iż jednym z najważniejszych celów wspólnoty mieszkańców Gminy Szypliszki oraz jej organów powinno być wspieranie procesu powstawania nowych miejsc pracy. Zwłaszcza, że liczba osób bezrobotnych niepokojąco szybko rośnie, co obrazuje powyższy wykres.

III. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ROZWOJOWYCH (SWOT) GMINY SZYPLISZKI

Rozpatrywanie możliwości i wizji tego, co powinno wystąpić w przyszłości, wymaga konkretnej wiedzy o tym, co dzieje się dziś oraz zrozumienia organizacji w jej obecnym kształcie. Koniecznym staje się przeprowadzenie diagnozy aktualnego stanu organizacji, która polega na określeniu jej mocnych i słabych stron.

Funkcjonowanie Gminy, tak jak każdej organizacji, odbywa się w kontekście silnych relacji z otoczeniem, które w znacznym stopniu determinuje jej warunki działania. Czynniki warunkujące rozwój organizacji występują tak wewnątrz jej, jak i na zewnątrz. Dopiero rzetelna ich analiza, połączona z wnioskowaniem przynosi pełny obraz wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju Gminy i może stanowić podstawę do identyfikowania celów strategicznych i bezpośrednich.

Powszechnie stosowanym narzędziem służącym do oceny czynników wzrostu i regresu jest analiza SWOT (skrót od angielskich słów Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia). Przy zastosowaniu tej metody oceniono wewnętrzne uwarunkowania rozwoju (słabe i mocne strony) oraz czynniki zewnętrzne (szanse i zagrożenia).

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> – dobra dostępność do podstawowych usług zaspokajających potrzeby ludności – gęsta sieć dróg utwardzonych – rozwinięta sieć wodociągów gminnych, – równomierna telefonizacja gminy, – urozmaicony krajobraz – niski stopień zniekształcenia środowiska przyrodniczego – niski stopień zanieczyszczenia powietrza – mały stopień zanieczyszczenia zbiorników i cieków wodnych – duże bogactwo gatunków roślin i zwierząt oraz zbiorowisk roślinnych i zwierzęcych, – duża liczba obiektów zabytkowych – dobra dostępność do opieki zdrowotnej – istniejące gospodarstwa 	<ul style="list-style-type: none"> – brak kapitału własnego sektora prywatnego – stagnacja gospodarki lokalnej – mała liczba pracodawców – słabe uzbrojenie techniczne terenów inwestycyjnych – brak instrumentów wspierania przedsiębiorczości – ograniczenia rozwoju infrastruktury wynikające z przepisów o ochronie środowiska – słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna – niski stopień skanalizowania – nieuregulowana gospodarka odpadami stałymi – zły stan techniczny dróg – słabo rozwinięta komunikacja publiczna pomiędzy miejscowościami na terenie gminy – wysokie koszty utrzymania oświaty,

<p>agroturystyczne,</p> <ul style="list-style-type: none">– przychylność władz dla rozwoju przedsiębiorczości– systematyczne doskonalenie metod zarządzania Gminą– konsekwentne rozbudowywanie infrastruktury technicznej– dostępność siły roboczej,– wystarczająca siatka szkół	<ul style="list-style-type: none">– nieład urbanistyczny utrudniający doprowadzenie mediów– niska estetyka zabudowy– wysoki poziom bezrobocia w gminie– brak powszechnie dostępnej informacji o możliwościach inwestowania w gminie– niski standard budynków szkolnych– słaba infrastruktura sportowo - rekreacyjna– brak oznakowanych szlaków turystycznych– niewielka ilość gospodarstw agroturystycznych– słaba baza gastronomiczna– niedostateczna polityka promocyjna Gminy– niska opłacalność produkcji rolnej– rozdrobnienie gospodarstw rolnych– trudności w zbyciu produktów rolnych– słaba infrastruktura otoczenia
--	--

	<p>rolnictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> – brak miejsc pracy poza rolnictwem – brak inwestycji zewnętrznych – bezrobocie ukryte w rolnictwie – niski poziom dochodów ludności – brak mieszkań socjalnych – niski poziom kapitału społecznego – brak infrastruktury życia kulturalnego
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ atrakcyjne położenie Gminy w układzie komunikacyjnym drogi krajowej nr 8 oraz linii kolejowej Suwałki – Trakiszki ➤ bliskość dużego ośrodka miejskiego – Suwałk ➤ przejście graniczne w Budzisku ➤ powiązania przyrodnicze o znaczeniu europejskim i krajowym ➤ atrakcyjne warunki dla 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ peryferyjne położenie gminy ➤ niekorzystne tendencje demograficzne ➤ zlokalizowanie na terenie gminy radaru NATO ➤ trudne perspektywy rozwoju produkcji rolnej ➤ rosnące koszty utrzymania oświaty ➤ trudności w dostępie do

<p>rozwoju turystyki</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ duży popyt na nieruchomości letniskowe ➤ tworzenie grup producenckich ➤ postępująca integracja Polski ze strukturami Wspólnoty Europejskiej ➤ wzrost ilości turystów przyjeżdżających do Polski ➤ rosnący popyt na zdrową żywność 	<p>środków pomocowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ nadmierny fiskalizm w polityce gospodarczej państwa ➤ niestabilny system dochodów samorządu terytorialnego ➤ wysoki koszt kapitału ➤ niestabilność przepisów regulujących kompetencje Gminy ➤ częste zmiany w przepisach podatkowych i prawnych ➤ wysoki deficyt budżetowy państwa ➤ niekorzystne warunki członkostwa w Unii Europejskiej ➤ stagnacja wymiany z rynkami wschodnimi ➤ spadek tempa wzrostu gospodarczego
--	---

IV. ANALIZA KLUCZOWYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

W przypadku każdej strategii współdziałania na rzecz lokalnego rozwoju kluczowym zagadnieniem jest przewyciężenie barier rozwojowych i obciążeń, z którymi boryka się każda jednostka administracyjna i każda organizacja.

Obok obciążeń o charakterze strukturalnym (takich jak wysoki udział niskotowarowych gospodarstw rolnych) oraz zupełnie autonomicznym (jak peryferyjne położenie) uczestniczący w sesji strategicznej przedstawiciele lokalnych instytucji sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego zidentyfikowali następujące kluczowe obszary problemowe i odpowiadające im zagadnienia strategiczne, które winny być podjęte, aby problemy rozwojowe gospodarki lokalnej mogły być rozwiązane bądź zminimalizowane:

- **Niekorzystna struktura gospodarki lokalnej**

W strukturze gospodarki lokalnej dominuje ekstensywne rolnictwo, a brak jest sektorów o wysokiej wartości dodanej, podwyższających konkurencyjność gminy. Również - kluczowy ze względu tworzenia nowych miejsc pracy - sektor małych i średnich przedsiębiorstw boryka się z problemami strukturalnymi, a możliwe do zagospodarowania segmenty rynku obsługiwane są przez podmioty spoza gminy. Na słabość gospodarki lokalnej wpływa również nierównomierna w skali gminy koncentracja podmiotów gospodarczych, zbyt mały dopływ zewnętrznego kapitału inwestycyjnego oraz nieatrakcyjne warunki kredytowe i podatkowe.

- **Niski poziom aktywności gospodarczej**

Miejsca pracy powstają w przedsiębiorstwach, które się rozwijają oraz w wyniku uruchamiania działalności gospodarczej przez nowe podmioty. O aktywności gospodarczej na terenie gminy decyduje panująca kultura przedsiębiorczości, oraz stopień skłonności do podejmowania działalności gospodarczej. Niski wskaźnik aktywności gospodarczej w gminie wynoszący 44 przedsiębiorstwa/1000 mieszkańców (Województwo Podlaskie - 75,6 przedsiębiorstw/1000 mieszkańców) wskazuje na brak postaw przedsiębiorczych oraz

sprzyjających warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

- **Niska wydajność pracy w rolnictwie i ukryte bezrobocie na wsi**

Gospodarka gminy jest oparta na rolnictwie operującym w oparciu o raczej słabe warunki naturalne, co w zderzeniu z „ceno-biorczym” charakterem produkcji rolnej, skutkuje niską efektywnością gospodarowania i ubożeniem ludności wiejskiej. Negatywnymi zjawiskami w sektorze rolniczym są starzenie się pracujących na roli, rozdrobnienie gospodarstw rolnych, krótszy okres wegetacji roślin uprawnych w porównaniu z innymi rejonami gruntów oraz niski poziom warunków życia na wsi.

- **Niski stopień wykorzystania istniejącego potencjału turystycznego**

Dysponująca szczególnymi walorami turystycznymi gmina ma szansę powiększyć lokalną bazę ekonomiczną o znaczące dochody z turystyki, których wzrost przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy oraz intensyfikacji ruchu inwestycyjnego. Braki w wyposażeniu w infrastrukturę noclegową i gastronomiczną, niezagospodarowane szlaki turystyczne oraz ciek i zbiorniki wodne w połączeniu z niewystarczającą polityką promocyjną i utrudnieniami związanymi ze zmianą przeznaczenia terenów chronionych, skutecznie utrudniają rozwój funkcji turystyczne obszaru.

- **Słaba dostępność infrastruktury technicznej**

Jakość oraz stopień wyposażenia w urządzenia infrastruktury technicznej przesądzą o atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz warunkach życia mieszkańców. O peryferyjności obszaru, bardziej decyduje jego dostępność i spójność komunikacyjna oraz uzbrojenie w media niż położenie geograficzne. Szczególnie zacofanie w zakresie wyposażenia w podstawową dla funkcjonowania ludności i firm infrastrukturę wodociągowo – kanalizacyjną powoduje marginalizację obszaru gminy, czego nie zmienia położenie wzdłuż trasy *Via Baltica*.

- **Pasywność mieszkańców**

O rozwoju przedsiębiorczości i tworzeniu miejsc pracy dla siebie i innych decyduje osobista aktywność każdego mieszkańca gminy. To właśnie aktywność połączona z rozwojem osobistym i zawodowym składa się na definicję sukcesu i powodzenia wszystkich działań lokalnych.

Konstytucyjna zasada pomocniczości państwa zakłada przypisanie zdolności do działania w pierwszym rzędzie aktorom społecznym, a wszystkie instytucje publiczne powinny być pomocnicze w stosunku do działań człowieka. Dlatego na poziomie najniższym konieczne jest, aby władze lokalne postawiły sobie za cel pobudzanie, podtrzymywanie, i w razie ostateczności – uzupełnianie wysiłków tych podmiotów i grup, które nie są samowystarczalne.

- **Słaba infrastruktura społeczna**

Atrakcyjność zamieszkiwania obszaru gminy zależy w znaczącym stopniu od dostępności do instytucji infrastruktury społecznej w zakresie oświaty, kultury, sportu i rekreacji, co uzupełnia funkcję turystyczną gminy. Na szczególną uwagę zasługuje zły stan techniczny budynków szkolnych oraz ich niedostateczne wyposażenie infrastrukturę sportową, zły stan techniczny budynku ośrodka zdrowia, niedostateczna baza lokalowa dla potrzeb administracji samorządowej oraz słaby stan techniczny obiektów zabytkowych, które wymagają remontów.

V. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SZYPLISZKI

Strategia służy ustaleniu podstawowych długoterminowych celów organizacji oraz przyjęciu kierunków działania i przydziałowi zasobów do osiągnięcia tych celów. Planowanie strategiczne należy traktować jako świadomy, systematyczny i ukierunkowany na przyszłość proces przygotowywania i podejmowania – przez władze samorządowe – decyzji dotyczących przyszłego poziomu rozwoju Gminy, stopnia zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej oraz koordynacji i integracji działań podejmowanych dla realizacji przyjętego planu, uwzględniających zewnętrzne i wewnętrzne uwarunkowania rozwojowe. Jest to etap strategicznych wyborów wizji organizacji oraz modelu jej działania, których efektem jest określenie długoterminowych celów organizacji, stanowiących kwintesencję zarządzania strategicznego, ponieważ prowadzących do urzeczywistnienia wizji przyszłego stanu Gminy. Ta właśnie wizja w wyniku przeprowadzonych prac nad Planem Rozwoju Lokalnego Gminy Szypliszki przybrała postać misji:

Misja:

Zasobna i bezpieczna Gmina, dynamicznie rozwijająca się w oparciu o racjonalnie i efektywnie wykorzystywane lokalne zasoby w celu zapewnienia wielofunkcyjnego rozwoju obszaru, zapewniająca wysoki standard życia mieszkańców oraz pozytywny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości.

Cele strategiczne:

Cel Strategiczny A.

Rozwój bazy ekonomicznej Gminy

Szanse rozwoju Gminy upatrywane są w możliwościach związanych z położeniem Gminy przy granicy Państwa. Cel strategiczny A jest wyrazem troski o lokalny sektor gospodarczy jako źródło miejsc pracy i bogacenia się mieszkańców Gminy. Korzystne położenie w terenie przygranicznym stymuluje jedną z najważniejszych funkcji Gminy, to jest obsługę ruchu transgranicznego. Dlatego należy tworzyć infrastrukturalne i instytucjonalne warunki dla lokowania przedsiębiorstw i osób związanych z tą sferą na terenie Gminy

Spoczywający na władzach Gminy oczywisty obowiązek wzmocnienia procesu tworzenia miejsc pracy znajduje swoje odzwierciedlenie we wspieraniu rozwoju dwóch najważniejszych branż, tj. rolnictwa i turystyki. Warunki naturalne i tradycje obszaru pozwalają na oparcie przyszłego rozwoju Gminy i pomyślności mieszkańców właśnie na intensywnym i nowoczesnym rolnictwie, jak również wykorzystującej różnorodne lokalne atrakcje - turystyce. Generalnie w oparciu o te dwie sfery oczekuje się rozwoju przedsiębiorczości na obszarze Gminy, niosącej ze sobą wzrost dochodów mieszkańców i budżetu Gminy.

Wsparcie tego procesu musi skupić się na tworzeniu warunków i pozytywnego klimatu dla kształtowania się postaw przedsiębiorczych oraz doskonalenie metod zarządzania Gminą, których zastosowanie pozwoli na efektywne inwestowanie i gospodarowanie środkami publicznymi.

Cel Strategiczny B.

Rozwój infrastruktury technicznej

Zakres wyposażenia w infrastrukturę techniczną jest czynnikiem decydującym o atrakcyjności inwestycyjnej Gminy, a także decyduje o warunkach życia mieszkańców i ogólnym poziomie cywilizacyjnym obszaru. Cel B spina Cele A i C klamrą, zapewniając odpowiednie warunki infrastrukturalne warunkujące rozwój gospodarczy obszaru, jak również determinując zakres świadczenia usług społecznych na rzecz mieszkańców Gminy.

Cel Strategiczny C.

Rozwój infrastruktury społecznej

Cel strategiczny C jest wyrazem troski o poprawę warunków życia i perspektyw rozwoju mieszkańców, stopnia zaspokojenia ich potrzeb bytowych, edukacji, ochrony zdrowia, opieki społecznej. Dziedziny te zawsze stanowiły i będą stanowić bardzo ważny element polityki lokalnej i dlatego stanowią integralny element Strategii Rozwoju Gminy. Tematyka ta staje się znaczącą w aspekcie wykorzystania położenia geograficznego Gminy stwarzającego szerokie możliwości świadczenia przez nią różnorodnych usług dla przybywających tu turystów.

VI. PROJEKTY I ZADANIA INWESTYCYJNE O ZNACZENIU STRATEGICZNYM DLA ROZWOJU GMINY

6.1. *Obszary o znaczeniu strategicznym dla rozwoju Gminy:*

- **Poprawa struktury gospodarki lokalnej**

Zagadnienia strategiczne:

1. Wsparcie rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstwa MSP.
2. Wsparcie doradczo – szkoleniowe dla firm.
3. Przyciąganie inwestorów zewnętrznych.
4. Poprawa dostępności komunikacyjnej.
5. Rozwój infrastruktury technicznej

- **Wzrost aktywności gospodarczej**

Zagadnienia strategiczne:

- Promocja przedsiębiorczości.
- Wsparcie powstawania mikroprzedsiębiorstw.
- Dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej.

- **Poprawa wydajności pracy w rolnictwie**

Zagadnienia strategiczne:

1. Kompleksowe podejście do Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.
2. Wsparcie infrastruktury obsługi rolnictwa.
3. Różnicowanie działalności gospodarczej na obszarach wiejskich.
4. Aktywizacja i rozwój samorządu wiejskiego.
5. Rozwój sołectw.

▪ **Wykorzystanie istniejącego potencjału turystycznego**

Zagadnienia strategiczne:

- Posiadanie kompleksowej oferty turystycznej
- Stworzenie jednolitego systemu zarządzania informacją turystyczną i promocją (kultura, zabytki, wypoczynek, infrastruktury)
- Rozwój infrastruktury turystycznej
- Estetyzacja przestrzeni
- Przyciągnięcie większej ilości osób zainteresowanych turystyką i wypoczynkiem (turyści, inwestorzy)
- Promocja gminy.

• **Poprawa dostępności infrastruktury technicznej**

Zagadnienia strategiczne:

1. Zaopatrzenie w wodę.
2. Gospodarka ściekowa.
3. Racjonalna gospodarka odpadami.
4. Infrastruktura komunikacyjna.
5. Rozwój społeczeństwa informacyjnego.

▪ **Wzrost aktywności mieszkańców**

Zagadnienia strategiczne:

1. Podniesienie aktywności społecznej poprzez wolontariat
2. Promocja inicjatyw samoorganizacyjnych i samopomocowych.
3. Zwiększenie partycypacji społecznej
4. Stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności członków społeczności lokalnej

5. Promocja postaw przedsiębiorczych

• **Rozwój infrastruktury społecznej**

Zagadnienia strategiczne:

1. Infrastruktura oświatowa
2. Infrastruktura ochrony zdrowia
3. Estetyzacja obiektów kultury i zabytków
4. Infrastruktura sportowo – rekreacyjna.

6.2. Lista zadań, do zrealizowania według hierarchii ważności oraz czasu realizacji.

	wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Sum punkt
Budowa sieci wodociągowej we wsiach Przejma Wysoka, Krzywólka, Białobłota	4	3	3	2	5	4	4	25
Modernizacja infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej	4	3	4	3	4	3	3	24

we wsiach Szypliszki, Becejły, Słobódka, Rybalnia, Fornetka, Przejma Wielka, Przejma Mała, Żyrwiny								
Modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę we wsiach Podwojpojnie i Białobłota	4	2	3	2	5	2	4	22
Modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach	3	4	4	2	1	5	3	22
Aktywizacja turystyczna „Doliny Szelmentki”	5	2	2	3	3	4	3	22
Budowa szlaków pieszych, rowerowych, konnych i narciarskich z małą infrastrukturą turystyczną	3	3	2	2	1	3	2	16
Remont Szkoły Podstawowej	3	2	2	2	1	2	3	15

w Becejłach								
Remont Szkoły Podstawowej w Jasionowie	3	2	2	2	1	2	2	14
Budowa wodociągu Głęboki Rów, Debowo	4	1	1	3	1	2	2	14
Budowa wodociągu Polule	4	1	1	3	1	2	2	14
Remont Zespołu Szkół w Kaletniku	4	1	1	2	1	3	2	14
Remont budynku Zespołu Szkół w Słobódce	4	1	1	2	1	3	2	14
Remont remizy strażackiej w Szypliszkach	2	3	3	2	1	1	2	14

Priorytet	Zadanie	2004	2005	2006	2007	2008
	Budowa sieci wodociągowej we wsiach Przejma Wysoka, Krzywólka, Białobłota	X				
	Modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę we wsiach Podwojpojnie i Białobłota	X				
	Modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach	X				

	Remont Szkoły Podstawowej w Becejlach	X				
	Remont Szkoły Podstawowej w Jasionowie	X				
	Budowa szlaków pieszych, rowerowych, konnych i narciarskich z małą infrastruktura turystyczną	X				
	Aktywizacja turystyczna „Doliny Szelmentki”		X			
	Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej we wsiach Szypliszki, Becejły, Słobódka, Rybalnia, Fornetka, Przejma Wielka, Przejma Mała, Żyrwiny		X			
	Budowa wodociągu Głęboki Rów, Debowo			X		
	Budowa wodociągu Polule			X		
	Remont Zespołu Szkół w Kaletniku			X		
	Remont budynku Zespołu Szkół w Słobódce			X		
	Remont remizy strażackiej w Szypliszkach				X	

VII . REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

a) Planowane projekty i zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006:

Zadanie	
Budowa sieci wodociągowej we wsiach Przejma Wysoka, Krzywólka, Wygorzel, Białobłota	
Termin realizacji:	2004
Cel strategiczny (B) Rozwój infrastruktury technicznej	
Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:	TAK
Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,	
Nakłady do poniesienia:	833 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów								
wpły w na rozw ój gmi ny	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	3	3	2	5	4	4	25	wysoki
Etapy realizacji:								
<ul style="list-style-type: none"> – Budowa sieci wodociągowej we wsi Przejma Wysoka – Budowa sieci wodociągowej we wsi Krzywólka – Budowa sieci wodociągowej we wsi Białobłota 								
Rezultaty realizacji zadania:								
- Liczba osób z dostępem do wodociągu – 219								
Zadanie								
<p>Modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę we wsiach Podwojponie i Białobłota</p>								
Termin realizacji:								
2004								

Cel strategiczny (B)
Rozwój infrastruktury technicznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia:

369 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpły w na rozw ój gmi ny	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	2	3	2	5	2	4	22	wysoki

Etapy realizacji:

- Budowa pompowni wody we wsi Białobłota
- Modernizacja stacji wodociągowej we wsi Podwojponie

Rezultaty realizacji zadania:

- Zwiększenie wydajności infrastruktury zaopatrzenia w wodę do 35m²/h
- Liczba nowych potencjalnych odbiorców wody - 250

Zadanie

Modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach

Termin realizacji: 2004

Cel strategiczny (C)

Rozwój infrastruktury społecznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego: TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 210 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów								
--	--	--	--	--	--	--	--	--

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
3	4	4	2	1	5	3	22	wysoki

--

<p>Etapy realizacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymiana stolarki. - Modernizacja dachu. - Remont elewacji budynku

--

<p>Rezultaty realizacji zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kubatura wyremontowanego obiektu – 1600 m³ - Liczba pracowników w wyremontowanym budynku - 10 - Liczba pacjentów korzystających z wyremontowanego obiektu - 3500

--

--

ZADANIE

Remont Szkoły Podstawowej w Becejłach

--

Termin realizacji:	2004
---------------------------	-------------

Cel strategiczny (C)

Rozwój infrastruktury społecznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia:

180 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
3	2	2	2	1	2	3	15	średni

Etapy realizacji:

- Wymiana dachu.
- Wymiana stolarki.
- Modernizacja kotłowni i sieci centralnego ogrzewania.
- Wymiana instalacji elektrycznej.

- Wymiana instalacji sanitarnej.

Rezultaty realizacji zadania:

- Kubatura remontowanego obiektu – 3200 m³
- Liczba pracowników szkoły – 7
- Liczba uczniów szkoły - 65

Zadanie

Remont Szkoły Podstawowej w Jasionowie

Termin realizacji: 2004

Cel strategiczny (C)

Rozwój infrastruktury społecznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia:

180 000 PLN

--

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
3	2	2	2	1	2	2	14	średni

--

Etapy realizacji:

- Wymiana dachu.
- Wymiana stolarki.
- Modernizacja kotłowni i sieci centralnego ogrzewania.

--

Rezultaty realizacji zadania:

- Kubatura remontowanego obiektu – 2 400 m³,
- Liczba pracowników szkoły – 7
- Liczba uczniów szkoły - 60

--

--

Zadanie

Budowa szlaków rowerowych, konnych, narciarskich z małą

infrastruktura turystyczną

Termin realizacji: 2004

Cel strategiczny (A)

Rozwój bazy ekonomicznej Gminy

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego: TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 150 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
3	3	2	2	1	3	2	16	średni

Etapy realizacji:

– Wytyczenie szlaków turystycznych.

- Oznakowanie szlaków turystycznych.
- Budowa małej infrastruktury turystycznej.

Rezultaty realizacji zadania:

- Liczba osób korzystających ze szlaków – 15 000
- Liczba obiektów małej infrastruktury turystycznej - 35

Zadanie

Rozbudowa sieci wodociągowo – kanalizacyjnej we wsiach Szypliszki, Becejły, Słobódka, Rybalnia, Fornetka, Przejma Wielka, Przejma Mała, Żyrwiny

Termin realizacji: 2005

Cel strategiczny (B)

Rozwój infrastruktury technicznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 3 250 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	3	4	3	4	3	3	24	wysoki

Etapy realizacji:

- modernizacja stacji wodociągowej w Szypliszkach,
- budowa wodociągu i kanalizacji sanitarnej we wsi Becejły
- budowa sieci kanalizacyjnej w we wsiach Szypliszki, Słobódka.
- budowa wodociągu we wsiach Rybalnia, Fonetka, Przejma Wielka, Przejma Mała i Żyrwiny,

Rezultaty realizacji zadania:

- liczba osób z dostępem do sieci wodociągowej – 430
- liczba osób z dostępem do sieci kanalizacyjnej – 474
- liczba przedsiębiorstw z dostępem do sieci wodociągowo - kanalizacyjnej - 16

Zadanie

Aktywizacja turystyczna „Doliny Szelmentki”

Termin realizacji: 2004-2005

Cel strategiczny (A)

Rozwój bazy ekonomicznej Gminy

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 1 200 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
5	2	2	3	3	4	3	22	wysoki

Etapy realizacji:

- Budowa kąpieliska nad jeziorem Szelment Mały wraz z drogą dojazdową i oświetleniem.
- Budowa boiska sportowego w Becejłach.
- Utworzenie obiektu noclegowego w Domu Parafialnym w Becejłach.

- Uruchomienie wyciągu narciarskiego na Jasionowej Górze
Rezultaty realizacji zadania:
- Liczba osób korzystających z kąpieliska - 5000
- Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej - 5000
- Liczba osobo – noclegów – 1500/ sezon
- Liczba/długość narciarskich tras zjazdowych – 3/600 m
- Liczba osób korzystających z wyciągu narciarskiego – 10 000/sezon

Zadanie	
Budowa wodociągu Głęboki Rów, Dębowo	
Termin realizacji:	2006
Cel strategiczny (B)	

Rozwój infrastruktury technicznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia:

300 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	1	1	3	1	2	2	14	średni

Etapy realizacji:

- Opracowanie dokumentacji projektowej.
- Przeprowadzenie przetargu
- Budowa wodociągu Głęboki Rów.
- Budowa wodociągu Dębowo.

Rezultaty realizacji zadania:

- liczba osób z dostępem do sieci wodociągowej – 196

Zadanie									
----------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Budowa wodociągu Polule									
-------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Termin realizacji:	2006								
--------------------	------	--	--	--	--	--	--	--	--

Cel strategiczny (B)									
----------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Rozwój infrastruktury technicznej									
-----------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:	TAK								
--	-----	--	--	--	--	--	--	--	--

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,									
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Nakłady do poniesienia:	250 000 PLN								
-------------------------	-------------	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce w hierarchii ważności projektów									
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	1	1	3	1	2	2	14	średni

Etapy realizacji:

- Opracowanie dokumentacji projektowej.
- Przeprowadzenie przetargu
- Budowa wodociągu.

Rezultaty realizacji zadania:

- liczba osób z dostępem do sieci wodociągowej – 86

Zadanie

Remont budynku Zespołu Szkół w Kaletniku

Termin realizacji: 2006

Cel strategiczny (C)

Rozwój infrastruktury społecznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:

TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 400 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	1	1	2	1	3	2	14	średni

Etapy realizacji:

- Wymiana okien
- Remont elewacji budynku.
- Remont Sali gimnastycznej.

Rezultaty realizacji zadania:

- Kubatura remontowanego obiektu – 9200 m³
- Liczba pracowników szkoły – 16 osób
- Liczba uczniów szkoły - 175

Zadanie

Remont budynku Zespołu Szkół w Słobódce

Termin realizacji: 2006

Cel strategiczny (C)

Rozwój infrastruktury społecznej

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego: TAK

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,

Nakłady do poniesienia: 400 000 PLN

Miejsce w hierarchii ważności projektów

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
4	1	1	2	1	3	2	14	średni

Etapy realizacji:

<ul style="list-style-type: none"> - Wymiana okien - Remont elewacji budynku. - Remont Sali gimnastycznej.
<p>Rezultaty realizacji zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kubatura remontowanego obiektu – 9600m³. - Liczba pracowników szkoły – 59 osób - Liczba uczniów szkoły - 323

b) Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne po 2006 roku;

Zadanie	
Modernizacja remizy strażackiej w Szypliszkach	
Termin realizacji:	2007
Cel strategiczny (C) Rozwój infrastruktury społecznej	

Zgodność z planem zagospodarowania przestrzennego:	TAK
---	------------

--

Podmioty zaangażowane w realizację programu: Urząd Gminy,
--

--

Nakłady do poniesienia:	250 000 PLN
--------------------------------	--------------------

--

Miejsce w hierarchii ważności projektów
--

wpływ na rozwój gminy	preferencje społeczne	akceptacja społeczna	wpływ na wydatki	wpływa na środowisko	efekt funkcjonalny	komplementarność	Suma punktów	Priorytet
2	3	3	2	1	1	2	14	średni

--

Etapy realizacji: <ul style="list-style-type: none">– Opracowanie dokumentacji technicznej.– Przeprowadzenie przetargu.– Realizacja robót budowlanych
--

--

Rezultaty realizacji zadania: <ul style="list-style-type: none">- Kubatura zmodernizowanego obiektu 4 400m³- Liczba osób korzystających ze zmodernizowanego obiektu - 4300

--

--

VIII. POWIĄZANIE PROJEKTÓW Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU/WOJEWÓDZTWA

Projekty i zadania inwestycyjne zidentyfikowane w ramach prac nad Planem Rozwoju Lokalnego są spójne z następującymi priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego:

PRIORYTET 1

Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej województwa

Szczegółowe kierunki działań zmierzających do realizacji PRIORYTETU 1:

Działanie 1.2. Rozwój systemów energetycznych

1.2.4. Wspieranie rozwoju systemów ciepłowniczych w dostosowaniu do potrzeb rozwoju zagospodarowania i standardów ochrony środowiska, w tym:

lit. c) racjonalnego wykorzystania energii w tym m.in. przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Działanie 1.3. Rozwój systemów zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków oraz usuwania i utylizacji odpadów stałych

1.3.1. Rozwój systemu zaopatrzenia w wodę ukierunkowanego na objęcie scentralizowanymi systemami wszystkich mieszkańców jednostek osadniczych o zwartej przestrzennie zabudowie, wymagać będzie:

lit. a) współpracy samorządów w zakresie modernizacji istniejących i budowy nowych ujęć wody i stacji uzdatniania,

lit. b) wspomaganie rozbudowy sieci wodociągowej w miastach i wsiach.

1.3.2. Rozwój systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków, ukierunkowany w szczególności na zapewnienie współczesnych standardów cywilizacyjnych zamieszkiwania oraz eliminację zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, wymagać będzie wspierania:

lit. a) budowy oczyszczalni ścieków w miastach, wiejskich ośrodkach gminnych i wsiach nie posiadających takich urządzeń,

lit. c) budowy sieci kanalizacji sanitarnej zwłaszcza w miejscowościach położonych na obszarach ochrony prawnej i obszarach rozwoju gospodarczego,

1.3.3. Rozwój systemów usuwania i utylizacji odpadów stałych oraz medycznych ukierunkowany na ochronę środowiska i gospodarcze wykorzystanie części odpadów wymagać będzie wspomagania:

lit. a) tworzenie systemów odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów (także z procesów spalania),

lit. b) powszechnej selektywnej zbiórki odpadów,

PRIORYTET 2

Wzmocnienie bazy ekonomicznej województwa

Szczegółowe kierunki działań zmierzających do realizacji PRIORYTETU 2:

Działanie 2.1. Rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich

2.1.1. Tworzenie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych do poprawy jakości i struktury rolniczej przestrzeni produkcyjnej poprzez:

lit. c) modernizację infrastruktury technicznej,

lit. f) rozwój szkolnictwa i opieki zdrowotnej na wsi,

lit. g) ochronę przed degradacją sanitarną.

2.1.3. Stymulowanie rozwoju otoczenia rolnictwa i wzrostu zatrudnienia pozarolniczego na wsi w zakresie:

lit. c) usług oraz obsługi turystyki, w tym: agroturystyki i budownictwa letniskowego.

2.1.4. Wspomaganie przedsięwzięć zmierzających do poprawy warunków cywilizacyjnych życia i pracy ludności rolniczej.

Działanie 2.2. Rozwój turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego

2.2.1. Koncentracja działań wspierających, w tym z udziałem środków pomocowych zewnętrznych, na kompleksowym zagospodarowaniu turystycznym jednostek osadniczych, obszarów i obiektów o najwyższych w województwie walorach przyrodniczych i kulturowych.

2.2.2. Tworzenie warunków lokalizacyjnych oraz preferencji finansowych, organizacyjnych i prawnych sprzyjających pozyskiwaniu inwestorów do modernizacji i realizacji bazy turystycznej w najatrakcyjniejszych do tego celu obszarach.

2.2.3. Wspieranie rozwoju turystyki, w tym agroturystyki, ekoturystyki i turystyki kwalifikowanej.

2.2.5. Wspomaganie wzrostu atrakcyjności i rozwoju bazy materialnej najatrakcyjniejszych obszarów i obiektów turystycznych województwa w tym uzdrowisk.

2.2.6. Tworzenie warunków do uzyskania wysokiej marki produktów turystycznych poprzez wspieranie zintegrowanych systemów rozwiązań w zakresie tworzenia i promocji markowych produktów turystycznych oraz tworzenie tożsamości turystycznej województwa wraz z systemem identyfikacji marek regionalnych.

2.2.9. Wspieranie rozwoju systemu tras rowerowych.

Działanie 2.3. Rozwój produkcji i usług

2.3.1. Restrukturyzacja majątku produkcyjno-usługowego skarbu państwa i komunalnego, w szczególności zagrożonego degradacją i nieefektywnie użytkowanego, z uwzględnieniem interesów społeczno-gospodarczych województwa.

PRIORYTET 3

**Rozwój instytucji i urządzeń infrastruktury społecznej
o zasięgu i znaczeniu regionalnym i ponadregionalnym w dziedzinie zdrowia,**

opieki społecznej i kultury oraz podwyższenia w ten sposób rangi i pozycji ośrodków regionalnych województwa i jego integracji wewnętrznej.

Szczegółowe kierunki działań zmierzających do realizacji PRIORYTETU 3:

Działanie 3.1. Poprawa warunków zamieszkiwania ludności

3.1.5. Zapewnianie mieszkańcom dobrego dostępu do infrastruktury społecznej, wysokiego standardu usług oraz warunków do rozwoju lokalnych więzi społecznych.

Działanie 3.3. Rozwój lecznictwa i opieki socjalnej

3.3.2. Restrukturyzacja zakładów opieki zdrowotnej poprzez racjonalizację wykorzystania i modernizację istniejącej bazy techniczno – lokalowej (dostosowanie istniejących warunków do obowiązujących przepisów prawa) oraz poprawę jakości świadczonych usług.

Działanie 3.4. Rozwój kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego

3.4.10. Ochrona i utrzymanie dobrego stanu technicznego i historycznych form obiektów zabytkowych.

3.4.12. Udostępnianie i racjonalne wykorzystanie obiektów zabytkowych do nowych funkcji, zwłaszcza na potrzeby turystyki i działalności kulturalnej.

3.4.13. Twórcze kontynuowanie lokalnych tradycji budowlanych oraz nawiązywanie do wartościowych historycznych sposobów aranżacji przestrzeni publicznych i form zabudowy.

3.4.14. Modernizacja i rewitalizacja obiektów zabytkowych celem zwiększenia ich dostępności i atrakcyjności.

Działanie 3.5. Rozwój sportu i rekreacji

3.5.1. Utrzymanie, rozbudowa istniejących i budowa nowych obiektów sportowych, w tym samorządowych oraz organizacji sportowych i

uczelnianych.

3.5.2. Rozwój i modernizacja podstawowej bazy sportowej, budowa sal gimnastycznych, boisk sportowych, basenów ogólnodostępnych, kąpielisk i baz sportów wodnych.

3.5.6. Wspomaganie rozwoju ogrodów działkowych i wypoczynku letniskowego.

3.5.9. Promowanie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu masowego, szkolnego i wyczynowego.

PRIORYTET 4

Zrównoważone gospodarowanie przestrzenią województwa z zachowaniem ważnych w skali krajowej i europejskiej walorów przyrodniczych i kulturowych, a także z ich racjonalnym wykorzystaniem dla przyspieszonego rozwoju województwa.

Szczegółowe kierunki działań zmierzających do realizacji PRIORYTETU 4:

4.1. Działanie 4.1. Ochrona i kształtowanie środowiska

4.1.3. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych w szczególności poprzez:

lit. c) wspieranie rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz innych działań zapobiegających zanieczyszczeniom i degradacji wód z priorytetem ochrony obszarów zasobowych ujęć komunalnych oraz wód w obszarach cennych przyrodniczo i rekreacyjnych.

4.1.4. Ochrona powierzchni ziemi i powietrza oraz wykorzystanie surowców mineralnych w szczególności poprzez:

lit. c) wspieranie zwiększania udziału proekologicznych nośników energetycznych w źródłach ciepła oraz wprowadzania na szerszą skalę technologii ograniczających emisję zanieczyszczeń i straty ciepła w budownictwie,

lit. e) wspieranie rozwoju nowoczesnego systemu przetwarzania i utylizacji odpadów stałych szczególnie na obszarach

chronionych

4.1.7 Ochrona ładu przestrzennego i tworzenie warunków racjonalnego wykorzystania walorów środowiska poprzez sporządzanie opracowań studialnych zagospodarowania przestrzennego dla wyodrębniających się obszarów problemowych województwa a w szczególności:

lit. a) funkcjonalny Suwalskiego Parku Krajobrazowego,

PRIORYTET 5

**Rozwój międzynarodowych kontaktów regionalnych i wymiany, w tym
współpracy przygranicznej i transgranicznej województwa
z regionami Białorusi i Litwy oraz międzynarodowa promocja regionu.**

Szczegółowe kierunki działań zmierzających do realizacji PRIORYTETU 5:

Działanie 5.3. Promocja województwa poprzez wykreowanie specyficznego dla regionu produktu turystycznego.

Działanie 5.4. Rozwój współpracy międzynarodowej w dziedzinie ochrony transgranicznych walorów środowiska przyrodniczego.

Działanie 5.5. Rozszerzenie kontaktów kulturalnych o zasięgu międzynarodowym i międzyregionalnym.

IX. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wskaźniki produktu odnoszą się do działalności. Liczone są w jednostkach materialnych lub monetarnych i charakteryzują fizyczne parametry realizowanych przedsięwzięć.

Produkty:

Długość sieci rozdzielczej wodociągów (w km) - 55

Liczba urządzeń zaopatrzenia w wodę (w szt.) - 2

Długość sieci kanalizacyjnych (w km) - 9

Liczba projektów lokalnej infrastruktury edukacyjnej (w szt.) - 4

Liczba projektów lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia (w szt.) - 1

Liczba projektów lokalnej infrastruktury turystycznej (w szt.) - 2

Kubatura zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej – 30 500 m³

Wskaźniki rezultatu odpowiadają bezpośrednim i natychmiastowym efektom (korzyściom) wynikającym z programu. Dostarczają one informacji o zmianach dotyczących bezpośrednich beneficjentów.

Rezultaty:

Zwiększenie poziomu inwestycji komunalnych z 4,6% wydatków w 2003r. do 25% w2004, 40% w 2005r., 19% w 2006r.

Ilość wody dostarczanej za pośrednictwem wybudowanej infrastruktury (m³) – 26000/rok

Ilość ścieków odprowadzonych i / lub oczyszczonych (w m³) – 23000/rok

Liczba osób korzystających z sieci wodociągowej (osoby) - 928

Liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej (osoby) - 474

Wzrost poziomu wykorzystania oczyszczalni ścieków do 40%

Liczba uczniów szkół - 623

Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury publicznej (rocznie) - 9000

Wskaźniki oddziaływania odnoszą się do konsekwencji danego projektu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich beneficjentów.

Oddziaływanie:

Wzrost dochodów własnych gminy o 5%

Zmniejszony poziom zanieczyszczenia wody i gleby istniejących 20%

Liczba istniejących MŚP korzystających z nowej infrastruktury - 80

Liczba stworzonych lub zachowanych miejsc pracy - 20

Wzrost liczby turystów odwiedzających gminę o 5000 osób rocznie

Wzrost liczby przedsiębiorstw poza branżami tradycyjnymi - 5

Liczba rolników prowadzących działalność w zakresie turystyki wiejskiej, jako alternatywnego źródła dochodów, w porównaniu do danych z okresu przed inwestycją - 45

X. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006 I NASTĘPNE

Zadanie	Koszty ogółem	Ogółem wkład publiczny	Fundusze UE	Ogółem krajowy wkład publiczny			Środki prywatne
				Ogółem	Budżet Państwa	Budżet Gminy	
2004							
Budowa sieci wodociągowej we wsiach Przejma Wysoka, Krzywólka, Białobłota	833 000,00	833 000,00	624 750,00	208 250,00		208 250,00	
Modernizacja infrastruktury zaopatrzenia w wodę we wsiach Podwojpojnie i Białobłota	369 000,00	369 000,00	276 750,00	92 250,00		92 250,00	
Modernizacja budynku Ośrodka Zdrowia w Szypliszkach	210 000,00	210 000,00	157 500,00	52 500,00		52 500,00	
Remont Szkoły Podstawowej w Becejlach	180 000,00	180 000,00	135 000,00	45 000,00		45 000,00	
Remont Szkoły Podstawowej w Jasionowie	180 000,00	180 000,00	135 000,00	45 000,00		45 000,00	
Budowa szlaków pieszych, rowerowych, konnych i narciarskich z małą infrastrukturą turystyczną	150 000,00	150 000,00	112 500,00	37 500,00		37 500,00	
Suma 2004	1 922 000,00	1 922 000,00	1 441 500,00	480 500,00		480 500,00	
2005							
Aktywizacja turystyczna „Doliny Szelmentki”	1 200 000,00	1 200 000,00	900 000,00	300 000,00		300 000,00	
Modernizacja infrastruktury wodociągowo – kanalizacyjnej we wsiach Szypliszki, Becejły, Słobódka, Rybalnia, Fornetka, Przejma Wielka, Przejma Mała i Żyrwiny	3 250 000,00	3 250 000,00	2 437 500,00	812 500,00		812 500,00	
Suma 2005	4 450 000,00	4 450 000,00	3 337 500,00	1 112 500,00		1 112 500,00	
2006							
Budowa wodociągu Głęboki Rów, Debowo	300 000,00	300 000,00	225 000,00	75 000,00		75 000,00	

Budowa wodociągu Polule	250 000,00	250 000,00	187 500,00	62 500,00		62 500,00
Remont Zespołu Szkół w Kaletniku	400 000,00	400 000,00	300 000,00	100 000,00		100 000,00
Remont budynku Zespołu Szkół w Słobódce	400 000,00	400 000,00	300 000,00	100 000,00		100 000,00
Suma 2006	1 350 000,00	1 350 000,00	1 012 500,00	337 500,00		337 500,00
Alokacja na lata 2004-2006	7 677 000,00	7 677 000,00	5 757 750,00	1 919 250,00		1 919 250,00
2007						
Remont remizy strażackiej w Szypliszkach	250 000,00	250 000,00	187 500,00	62 500,00		62 500,00
Suma 2007	250 000,00	250 000,00	187 500,00	62 500,00		62 500,00
Plan Rozwoju Lokalnego Ogółem	7 972 000,00	7 972 000,00	5 979 000,00	1 993 000,00		1 993 000,00

XI. SYSTEM WDRAŻANIA

Gmina Szypliszki - w myśl Ustawy o samorządzie gminnym – jest wyposażoną w osobowość prawną wspólnotą samorządową wszystkich jej mieszkańców. Swoje ustawowe zadania realizuje poprzez Radę Gminy oraz wybranego w wyborach powszechnych - Wójta. Podstawowym celem Gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców jako zadanie oddane przez prawo do jej wyłącznej właściwości. Gmina wykonuje także nałożone na nią przez ustawy zadania z zakresu administracji rządowej. Gmina może wykonywać inne zadania z zakresu administracji rządowej na podstawie zawieranych porozumień administracyjnych. Szczegółowy zakres celów i zadań Gminy precyzuje Statut Gminy będący obok ustaw najważniejszym aktem normatywnym regulującym funkcjonowanie Gminy i jej organów.

Organem stanowiącym i kontrolnym Gminy jest składająca się z 15 radnych Rada Gminy, do właściwości, której należy rozstrzyganie we wszystkich sprawach publicznych, niezastrzeżonych ustawowo dla innych podmiotów, a mających na celu zaspokajanie lokalnych potrzeb o charakterze zbiorowym. Do pomocy w wykonywaniu swoich zadań Rada może tworzyć stałe i doraźne komisje, wyposażone w uprawnienia kontrolne oraz inicjatywę uchwałodawczą w zakresie przekazanych im spraw. W chwili obecnej funkcjonują w Radzie trzy komisje stałe:

- Komisja Planowania, Budżetu i Finansów,
- Komisja Zdrowia, Spraw Socjalnych, Oświaty i kultury,
- Komisja Rewizyjna.

W skład Gminy wchodzi 50 jednostek pomocniczych, którymi są sołectwa.

Organem wykonawczym Gminy Szypliszki jest wybierany w wyborach powszechnych Wójt Gminy. Jest on wykonawcą uchwał Rady, a także realizatorem zadań Gminy określonych w ustawach oraz umowach i porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej. Wójt wykonuje swoje zadania przy pomocy Urzędu Gminy, który jest jednostką budżetową Gminy. Kierownikiem Urzędu jest Wójt, do

którego zadań należy:

- kierowanie bieżącymi sprawami Gminy,
- wydawanie decyzji administracyjnych
- reprezentowanie Gminy na zewnątrz,

Wójt jest zwierzchnikiem służbowym w stosunku do pracowników Urzędu Gminy oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych. Kieruje on pracą Urzędu przy pomocy Sekretarza Gminy, który w zakresie ustalonym przez Wójta zapewnia sprawne funkcjonowanie Urzędu i warunki jego działania oraz organizuje pracę Urzędu.

Ze względu na to, że będące treścią Planu projekty i zadania inwestycyjne zaliczają się ustawowych zadań własnych Gminy Szypliszki system wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego został oparty na istniejącej strukturze Urzędu Gminy, w skład której wchodzi:

1. Wójt.
2. Zastępca Wójta.
3. Sekretarz Gminy.
4. Referat Budżetu i Finansów, którym kieruje Skarbnik Gminy,
5. Urząd Stanu Cywilnego
6. Samodzielne stanowiska pracy:
 - 6.1. Stanowisko pracy ds. organizacyjnych i kadrowych
 - 6.2. Stanowisko pracy ds. kancelaryjno – biurowych
 - 6.3. Stanowisko pracy ds. wojskowych, obrony cywilnej, przeciwpożarowych i obywatelskich
 - 6.4. Stanowisko pracy ds. obsługi Rady Gminy i jej komisji oraz dodatków mieszkaniowych
 - 6.5. Stanowisko pracy ds. oświaty, kultury, działalności gospodarczej i rolnictwa
 - 6.6. Stanowisko pracy ds. gospodarowania ziemią i planowania przestrzennego,

6.7. Stanowisko pracy ds. ochrony środowiska, inwestycji i infrastruktury

6.8. Radca prawny

7. Stanowiska pomocnicze i obsługi.

W strukturze Urzędu Gminy będzie istnieć stanowisko pracy odpowiedzialne za sprawy koordynowania prac Urzędu w zakresie wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego. Ze względów formalnych i merytorycznych obowiązek ten spoczywać będzie na Wójcie Gminy. Jednakże we wdrażaniu niniejszego Planu będą licznie uczestniczyć właściwi pracownicy Urzędu Gminy. Ich prace będzie koordynował Wójt Gminy jako zwierzchnik służbowy i główny organ decyzyjny.

Generalna kompetencja Wójta w zakresie ogólnej koordynacji wdrożenia zapisów niniejszego Planu będzie wsparta czynnym udziałem Rady Gminy, w ramach przygotowywania i uchwalania kolejnych budżetów rocznych. To właśnie przewidziane w budżecie nakłady na finansowanie poszczególnych przedsięwzięć decydują o realizacji zaplanowanych zadań.

Narzędziem pomocnym w tym procesie Wójtowi Gminy będzie opracowywanie i wdrażanie - zamykających się w jednym roku budżetowym – planów operacyjnych. Ich struktura zawierać będzie dokładne ramy czasowe oraz harmonogram poszczególnych zadań, kompetencje wykonawcze, wielkości budżetów oraz strukturę źródeł ich finansowania, jak również kwantyfikowane wskaźniki osiągnięć i oddziaływania.

Do realizacji każdego zadania będzie powołany odrębny zespół projektowy, w skład którego będą wchodziły osoby odpowiedzialne za planowanie przestrzenne, inwestycje i infrastrukturę, księgowość budżetową, kierownicy właściwych jednostek organizacyjnych (np. szkół lub GOPS). Funkcję kierownika projektu będzie pełnił Wójt lub Zastępca Wójta.

XII. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

1) System monitorowania planu rozwoju lokalnego,

Monitoring jest to element procesu bieżącego zarządzania programami publicznymi, mający na celu zapewnienie prawidłowości i wydajności wdrażania programów finansowanych ze środków publicznych, poprzez zbieranie wiarygodnych danych o tych programach, porównywanie ich z zakładanymi wskaźnikami oraz podejmowanie przy udziale partnerów samorządowych, gospodarczych i społecznych decyzji o zmianach w tych programach.

Podstawową funkcją monitoringu i oceny Planu Rozwoju Lokalnego jest umożliwienie sprawnego zarządzania realizacją Planu Rozwoju poprzez monitorowanie postępu realizacji i oceny skuteczności wdrażanych projektów. Zadanie to obejmuje zarówno monitoring rzeczowy będący elementem zarządzania poprzez cele określone w programach operacyjnych, jak i monitorowanie wskaźników finansowych będących funkcją zarządzania finansowego programami i projektami.

Monitoring jest procesem zbierania, przetwarzania i analizy danych na temat zakresu realizacji celów programu. Dla monitoringu stopnia realizacji strategii ważne jest stworzenie systemu wskaźników, dzięki któremu możliwe byłoby zmierzenie zakresu realizacji strategicznych priorytetów rozwoju gminy. Ze względu na fakt, iż osiągnięcie celów strategicznych ma nastąpić w wyniku wdrożenia poszczególnych zadań inwestycyjnych, każde z nich zawiera indywidualnie zidentyfikowane rezultaty i mierniki efektów realizacji Programu. To właśnie te wskaźniki będą podstawą do ilościowego i jakościowego monitoringu realizacji Planu

Jednym z podstawowych elementów systemu monitorowania i ewaluacji PRL jest system instytucjonalny w jakim będzie on funkcjonował. W tym celu przed planowaniem procedur i mechanizmów dotyczących monitorowania i oceny Planu Rozwoju Lokalnego należy nazwać i określić rolę w systemie monitoringu i oceny następujących instytucji uczestniczących w zarządzaniu realizacją PRL:

- Wójt Gminy,
- Rada Gminy,
- Sekretarz Gminy,

Roczne raporty z postępów w realizacji zapisów Planu powinny zawierać informacje o stanie zaawansowania poszczególnych programów operacyjnych oraz prezentować poziom osiągniętych wskaźników, a w szczególności:

- Postęp we wdrażaniu poszczególnych zadań w nawiązaniu do ich szczegółowych celów wraz z kwantyfikacją osiągniętych wskaźników rezultatów i oddziaływania.
- Finansowe wdrażanie pomocy, streszczające dla każdego działania całkowite wydatki faktycznie poniesione przez gminę wraz z wykazem całkowitych płatności otrzymanych od Instytucji Płatniczej i wskaźnikami finansowymi;
- Wszelkie zmiany warunków ogólnych istotnych z punktu widzenia wdrażania planu rozwoju lokalnego, zwłaszcza zmiany głównych trendów społeczno-gospodarczych w gminie,
- Działania podjęte przez Urząd Gminy w zakresie zagwarantowania jakości i efektywności wdrażania planu rozwoju lokalnego, w tym w szczególności w zakresie monitoringu, kontroli finansowej, oceny, znaczących problemów napotkanych w trakcie zarządzania programem,
- Działania podjęte w zakresie zagwarantowania zgodności z politykami wspólnotowymi oraz zapewnienia koordynacji pomocy strukturalnej wspólnoty europejskiej.

Oprócz wykorzystywania wskaźników ilościowych osiąganych efektów należy zwracać pilną uwagę na społeczny odbiór realizacji Strategii i prowadzić szerokie konsultacje społeczne, celem określenia stopnia zadowolenia mieszkańców oraz celowości podejmowanych działań, co wzbogaci system monitoringu Strategii o ocenę jakościową oraz zapewni szerszą partycypację społeczną w procesach podejmowania decyzji oraz ich oceny.

2) Sposoby oceny (ewaluacji) planu rozwoju lokalnego,

Nieodłącznym, elementem monitorowania postępów realizacji PRL, jest ewaluacja skuteczności podejmowanych działań, zarówno na podstawie określonych wskaźników rzeczowych, efektywności wykorzystania środków finansowych oraz skuteczności pozyskiwania środków do montażu finansowego, jak również oceny sprawności systemu realizacji Planu.

Przez ocenę (ewaluację) polityki, programu lub projektu należy rozumieć określenie wartości polityki, programu lub projektu w odniesieniu do wcześniej zdefiniowanych kryteriów i w oparciu o odpowiednie informacje. Jest to ocena realizacji programów pod względem porównania faktycznych rezultatów z planowanymi, szerszego wpływu społeczno-ekonomicznego (*impact assessment*) oraz porównania poniesionych nakładów z rezultatami (analiza efektywności).

Każdy z projektów wdrażanych w ramach tego Planu Rozwoju Lokalnego będzie przedmiotem oceny (ewaluacji) ex-ante oraz ex-post.

Ocena (ewaluacja) ex-ante będzie polegała na przygotowaniu analizy kosztów i korzyści (cost-benefit analysis) każdego projektu.

Głównym celem oceny (ewaluacji) ex-post projektów, będzie ocena ich efektywności i skuteczności, a także sposobu wykorzystania dostępnych środków. Dotyczyć będzie także oceny czynników mających wpływ na sukces lub niepowodzenie danego projektu.

Ocena ex-ante i ex-post będzie przeprowadzona na zlecenie urzędu Gminy przez niezależnych ekspertów, obejmuje wykorzystanie środków, skuteczność i wydajność pomocy oraz jej oddziaływanie. Ocena ex-post kończy się nie później niż dwa lata po zakończeniu okresu programowania.

Osoby odpowiedzialne za ewaluację w Urzędzie Gminy będą współpracowały z Radą Gminy i jej komisjami. Wyniki oceny będą udostępniane mieszkańcom na żądanie

3) Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Zarządzanie rozwojem lokalnym w kontekście partnerstwa sprowadza się do tworzenia właściwych warunków dla aktywności społeczności lokalnej i odnosi się ono do określenia koniecznych zmian i opracowywania efektywnych metod ich wprowadzania. Wymaga to włączenia wielu organizacji i osób w uspołeczniony proces określania priorytetów rozwojowych i ich osiągnięcia przy wsparciu ze strony organizacji oraz zaangażowanych grup, na co składają się:

- Wysłuchiwanie i angażowanie lokalnej społeczności.
- Tworzenie wizji i kierunku.
- Efektywne działanie oparte na partnerstwie.
- Doprowadzanie działań do skutku.
- Opowiadanie się w obronie społeczności.
- Upodmiotowienie lokalnych społeczności.
- Odpowiedzialność przed społecznościami.
- Efektywne wykorzystanie zasobów społeczności.

Elementami kluczowymi tak pojętego partnerstwa są koncentracja na potrzebach społeczności jako całości, zintegrowanie procesów planowania rozwoju w lokalnym systemie instytucjonalnym oraz pełne zaangażowanie, konsultacje i uczestnictwo społeczności oraz organizacji partnerskich w określeniu celów, przygotowaniu planu rozwoju lokalnego i jego realizacji.

Proces przygotowania i realizacji Planu Rozwoju Lokalnego oparto na następujących zasadach:

Dobrobyt mieszkańców jako najważniejsze dobro.

Koncentracja na wynikach, która wymaga określenia harmonogramu zadań, systemu oceny wyników działań, monitoringu i sprawozdawczości zwrotnej.

Integracja środowisk lokalnych wokół sposobów rozwiązywania problemów.

Zapewnienie uczestnictwa i informacji zwrotnej od mieszkańców.

Dostępność, włączenie, otwartość na potrzeby i problemy jednostek.

Partnerstwo priorytetów ronić szans.

Nastawienie na działanie.

Odpowiedzialność i rewizja.

Własność misji i celów rozwojowych gminy.

W skład przedstawicielstwa społeczności lokalnej wchodzi przedsiębiorcy, rolnicy, organizacje pozarządowe, samorząd wiejski oraz instytucje publiczne. Reprezentacja partnerów społecznych jest powołana, informowana i konsultowana w sprawach dotyczących realizacji Planu. Inicjatywy wszystkich projektów i przedsięwzięć pochodzą bezpośrednio od mieszkańców gminy lub też zostały zidentyfikowane podczas konsultacji społecznych przeprowadzanych w formie zebrań wiejskich oraz dyskusji wszyscy sołtysami wszyscy radnymi podczas odbywanych sesji rady gminy.

Partnerzy społeczni i gospodarczy uczestniczą także w procesie wdrażania projektów wynikających z Planu Rozwoju Lokalnego. Wszędzie tam gdzie ich współudział podnosi wartość dodaną projektu są oni włączani w proces konceptualizacji projektu oraz jego

realizacji.

Ponadto wszyscy partnerzy społeczni i gospodarczy są na bieżąco informowani o pomocy udzielanej z funduszy strukturalnych.

4) *Public Relations* planu rozwoju lokalnego

Działania promocyjne i informacyjne mają na celu przede wszystkim informowanie potencjalnych i aktualnych beneficjentów o możliwościach korzystania ze wsparcia na realizację projektów w ramach regionalnych programów operacyjnych, jak również informowania opinii publicznej o zasięgu i rozmiarze wsparcia wspólnotowego dla poszczególnych projektów oraz o rezultatach tych działań.

Odpowiedzialność za rozpowszechnianie informacji o realizowanych projektach oraz rezultatach spoczywa na Sekretarzu Gminy. Głównym jego zadaniem jest rozpowszechnienie informacji o Planie Rozwoju Lokalnego na szczeblu gminnym oraz ponadgminnym. Osoby i instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych projektów będą również odpowiedzialne za rozpowszechnianie informacji i promocję. Jednostki te będą wykonywały następujące zadania:

- dostarczanie i rozpowszechnianie informacji dotyczących funduszy wspierających projekty realizowane w gminie w ramach Planu Rozwoju Lokalnego;
- dostarczanie i rozpowszechnianie informacji o projektach realizowanych na terenie Gminy w ramach Planu Rozwoju Lokalnego;
- inicjowanie i realizacja dodatkowych działań promocyjnych (akcje informacyjne, itp.).

Głównymi kanałami informacyjnymi są:

- billboardy i tablice informacyjne umieszczane w miejscu realizacji projektów współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych,

- strona internetowa,
- ogłoszenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy,
- informacje prasowe (*press release*),
- informacje przekazywane na sesjach Rady Gminy,
- konsultacje w postaci zebrań wiejskich.

Działania informacyjne i promocyjne podlegają regularnej ewaluacji oraz ocenie dokonywanej przez Radę Gminy.